

SSA-T Bilag 1, Vedlegg 2 - Brukerscenarier

Brukerscenarier er en måte å beskrive dagligdagse realistiske hendelser på en prosaisk måte. Gjennom å skrive en hverdagslig tekst fra livet til personene er tanken at leseren skal få økt forståelse for behovene fagsystemet skal møte.

Tiltaksutførelse



Berit jobber som tiltaksarbeider ved Senter for familieveiledning, Fyllingsdalen og Laksevåg, i Bergen. Senteret er tilknyttet barnevernet og utfører tiltak på oppdrag fra kontaktpersoner i barnevernet. Berit jobber primært med å gi foreldreveiledning. Hun er klar over at i noen saker er det slik at hvis veiledningen hun gir ikke er hjelpsom, risikerer familien å miste omsorgen for barnet. Dette er noe som de fleste foreldre vil oppleve som det verste som kan skje. Berit er innstilt på, og motivert ut fra, et ønske om at barna skal kunne bo hos sine foreldre. Noen ganger har hun imidlertid opplevd at det faktisk ikke er forsvarlig at barna blir boende hjemme fordi foreldrene ikke klarer å møte barnets behov på en god nok måte og at de ikke klarer å dra nytte av veiledningen de får. Konsekvensene for barna kan være alvorlig både på kort og lang sikt både fordi de kan ta direkte skade og fordi de risikerer å utvikle seg langt under det som er forventet ut fra alder. Berit pleier å si at barna bare har en barndom, og at manglende trygghet og støtte i denne tiden vil kunne få store konsekvenser for mulighetene barnet har resten av livet.

I dag skal Berit ha første møte i en ny sak. Kontaktpersonen Camilla, som jobber i barnevernet, har utredet en sak vedrørende en gutt, Lars-Martin, på 1 år som ikke har utviklet seg normalt. Lars-Martin bor alene med sin mor, han har bare sporadisk kontakt med far som bor i Spania. Far har ikke foreldreansvar. Helsesøster har vært bekymret over tid. Mor hadde alvorlig fødselsdepresjon som varte lenge. Selv om dette har lettet nå, har ikke mor klart å ha normal kontakt og samspill med sønnen. Lars-Martin har blitt mer og mer avflatet i måten han framstår, han gråter nesten aldri og viser generelt lite følelser. Han unnviker øyekontakt med mor og søker heller ikke kontakt med henne. Kontaktperson har avtalt med mor at hun skal møte til familieveiledning. Målet er å snu en utvikling som vil være svært skadelig for barnet. Frykten er at hjernens utvikling allerede har tatt skade og at Lars-Martin aldri kan få et normalt liv.

Berit møter mor, Gry, alene. Mor har, etter råd fra kontaktperson, gått med på å la gutten begynne i barnehage. Barnehagen vil jobbe sammen med Berit for å til sammen bidra til at ting kan bli bedre for Lars-Martin. Berit har allerede laget en plan for samarbeid og oppfølging som hun har delt med kontaktperson og pedagogisk leder i barnehagen. Berit begynner med å servere en kopp kaffe. Mor ser ned i gulvet og snakker lite. Hun sier at hun elsker sønnen sin, men at hun også er bekymret for hvordan han utvikler seg. Berit sier hun vil forsøke å hjelpe og at det er en god forutsetning at mor ønsker å få til endring. Berit foreslår at de ser på en video av samspillet mellom Gry og Lars-Martin, som ble spilt inn av kontaktperson under barnevernundersøkelsen. Videoen viser samspillet mellom mor og barn i en stellesituasjon og under mating. Berit har på forhånd tatt ut noen klipp som viser konkrete øyeblikk hvor ting kan gjøres

annerledes. Berit sier hun vil lære mor å gjenkjenne hva hun kan gjøre annerledes, og hvordan. Sammen setter de opp en handlingsplan, basert på tiltaksplanen Berit og Gry har fått fra kontaktperson i barnevernet. Handlingsplanen er en konkretisering av målene i tiltaksplanen og viser rent praktisk hvordan veiledningen vil foregå, når de skal møtes og hva som skal skje. Berit deler handlingsplanen med mor gjennom Min side. Etter samtykke fra mor, deler hun også planen med barnehagen, slik at de kan trekke i samme retning. Gry vil få påminnelser gjennom Min side i forkant av avtalene. Før Gry går, forteller Berit at hun vil dele veiledningsvideoer som hun vil mor skal se på som hjemmelektur mellom møtene. Videoene omhandler tema omkring samspillskvalitet og traumebevisst omsorg.

Etter møtet skriver Berit en kort oppsummering i IT-løsningen. Hun skriver at møtet var positivt men hun markerer også at det er høy risiko for skjevutvikling hos barnet. Forhåpentligvis vil dette kunne endre seg slik at Lars-Martin kan få en god og trygg oppvekst hos sin mor.

Tilsyn i fosterhjem



Linda er til daglig bibliotekar ved universitetsbiblioteket i Bodø. Hun er ugift, har ingen barn, men hun har en golden retriever og mange gode venner. En av vennene har lenge jobbet som verge for nylig bosatte flyktninger. Han har fortalt at han synes dette er en givende oppgave han kan gjøre på fritiden. Linda bestemmer seg for å prøve det samme, men det viser seg at det for tiden ikke er behov for flere verger. I stedet får hun et tips om at kommunen har behov for flere tilsynspersoner for barn som bor i fosterhjem. Hun kontakter kommunen og settes over til barnevernet. De bekrefter at det er behov for flere tilsynspersoner. Linda får beskjed om at hun i første omgang kan melde seg på fosterhjemskolen, et kurs barnevernet i Bodø har for alle som ønsker å være fosterhjem, eller på annet vis være oppdragstaker for barnevernet i kommunen.

Etter gjennomført kurs og en samtale med leder i barnevernet, signerer hun kontrakt som oppdragstaker i kommunen. I forbindelse med dette må kommunen innhente vandelsattest. Så, etter noen dager, tar barnevernet kontakt igjen. De har tre oppdrag til Linda. En av kommunens tidligere tilsynspersoner som har utført slike oppdrag i en årrekke har vært nødt til å trekke seg tilbake på grunn av helseutfordringer. Det er nå tre barn som er bosatt i fosterhjem i Bodø som ikke har tilsynsperson. Barnevernet ønsker at Linda skal være tilsynsperson for alle tre. To av barna er det Bodø kommune selv som har saksansvar for. De gir selv veiledning og oppfølging av fosterhjemmet, følger opp barnas utvikling og de følger opp foreldrene. De trenger imidlertid en oppdragstaker, en som ikke er ansatt i barnevernet, som kan føre tilsyn med barna. Det tredje barnet kommer opprinnelig fra Tromsø. Hun er 17 år og heter Elisa. Hun har bodd i det samme fosterhjemmet siden hun var 2 år gammel. Barnevernet vurderer at hun har det veldig godt i fosterhjemmet, som består av en lærer som heter Randi og en ingeniør som heter Arvid. Siden det er barnevernet i Tromsø som har saksansvar, har ikke Bodø kommune ansvar for annet enn å engasjere tilsynsperson og følge opp at tilsynspersonen sender inn korrekte utfylte rapporter. For alle tre barna i fosterhjem skal det

gjennomføres minimum 4 fosterhjemsbesøk i året. Det blir registrert at tilsynene er gjennomført etter hvert som det kommer rapporter fra tilsynspersonen. Blir ikke dette gjennomført vil det bli registrert som lovbrudd hos barnevernet.

Linda får et sammendrag av sakene knyttet til de tre barna hun skal være tilsynsfører for. Fra nå av vil hun ha en viktig rolle for disse barna. Hun tenker på hva hun kan komme til å møte. Hva vil barna komme til å fortelle? Vil de ønske å snakke med henne? Hun tenker også på foreldrene. Det må være forferdelig å miste omsorgen for sine egne barn, uansett hvor nødvendig det er.

Linda bestemmer seg for å ta kontakt med Elisa først, hun er den eldste av de tre og Linda tenker at det kanskje blir lettest å snakke med henne. De andre to er bare 4 og 7 år, noe som kanskje kan gjøre det vanskeligere å snakke med dem? Linda ringer og presenterer seg. Elisa sier hun er litt lei seg for at ikke Ragnvald, den forrige tilsynsføreren, kunne fortsette. Men kanskje kan det være spennende å få kontakt med en dame, som ikke er fullt så gammel. Neste dag møtes de på En Kopp Café, etter forslag fra Elisa. Elisa forteller om at hun spiller kornett i skolemusikkorpset og at hun går på musikkole. Hun forteller at hun trives godt i fosterhjemmet og at hun ser på Randi og Arvid som sine foreldre, hun kan ikke huske noe annet. Hun forteller om samværene hun har med sin biologiske mor, Marthe, hver måned. Linda aner at kontakten med mor ikke er ukomplisert, men Elisa vil ikke snakke mer om det denne gangen. Kanskje neste gang?

Etter møtet må Linda skrive rapport til barnevernet. Men hva skal hun skrive? Rapporten skal skrives og sendes digitalt. Hun skriver at tilsyn er gjennomført, beskriver samværet og lukker skjema. Rapporten registreres nå automatisk i barnevernets IT-løsning og den kan leses der.

Bosetting av enslig mindreårig



Christoffer er på jobb på Omsorgsenheten i Trondheim. Her jobber han som kontaktperson for enslige mindreårige flyktninger som bosettes i kommunen. Trondheim kommune har valgt å følge opp enslige mindreårige etter Lov om barneverntjenester. Dette for å sikre tilstrekkelig barnefaglig kompetanse på området og for å sikre at de får like gode rettigheter som alle andre barn og ungdom som trenger hjelp fra det offentlige. Christoffer har lang erfaring fra ordinært barnevern i kommunen. En del ting er likt, men noe er annerledes når det gjelder saksbehandlingen. Christoffer er imponert over hvor godt mange av barna og ungdommene klarer seg og hvor ressurssterke de kan være, til tross for alle vanskene de har opplevd. De fleste omfavner tilgangen til ting vi i Norge tar for gitt. Mulighet til å gå på skole er noe mange ikke har hatt.

I dag skal Christoffer møte en ungdom som heter Mehmet for første gang. Mehmet ankom Trondheim i går. Han ble mottatt av miljøterapeuter fra bofellesskapet Rosendal. Før møtet ser Christoffer over saken igjen og forbereder seg på møtet. Han ser over dokumentene fra omsorgssenteret Kirkenær, som er drevet

av Bufetat. Mehmet har bodd på omsorgssenteret i nesten ett år mens han har ventet på behandling av asylsøknaden. Christoffer leser at han har vært ukonsentrert og at han har sovet dårlig i tiden hvor han ventet svar på asylsøknaden. Når han endelig fikk oppholdstillatelse, var han lettere til sinns en periode, før han begynte å vise utålmodighet og usikkerhet rundt hvor han skulle flytte og hvordan det ville bli der. Christoffer ser at de tre vennene han reiste sammen med fra Afghanistan alle er bosatt andre steder i landet. Mehmet ble den siste som ble bosatt. Det står lite om familien i dokumentene, men det står at han tilhører folkegruppen som kalles Hazara. Christoffer vet at dette er en folkegruppe som ofte er utsatt for vold og undertrykkelse, særlig fra Taliban. Mehmet skal ha vært til stede når hans far ble drept i et bombeangrep, men han har ikke vært villig til å snakke om det som skjedde.

I møtet med Mehmet har det også kommet en verge som er oppnevnt av Fylkesmannen samt to miljøterapeuter fra Rosendal bofellesskap og en tolk. Christoffer har mye informasjon som han må gjennomgå med Mehmet. Han velger å starte med noe enkelt. Christoffer skryter av Mehmetts ferdigheter i norsk. Tolken trenger bare å oversette enkelte ord. Christoffer åpner en PC og viser frem en informasjonsvideo om hvilke retter og plikter Mehmet har som bosatt i Trondheim. Etterpå gjennomgås en tiltaksplan og Christoffer forteller om hjelpen han skal få på Rosendal. Han får et sted å bo, oppfølging av miljøterapeuter som er tilgjengelig hele døgnet og han får økonomisk støtte til mat, klær, busskort og annet. Etterpå får vergen presentere seg og avtale nytt møte med Mehmet. Christoffer går videre med å demonstrere hvordan Mehmet, og vergen, kan lese all informasjon om saken på Min side. Alle dokumenter vil være tilgjengelig der, sammen med et knippe informasjonsvideoer, som Mehmet kan se når det passer. Christoffer demonstrerer også hvordan Mehmet kan ta kontakt gjennom Min side.

Det viser seg etter hvert at Mehmet er dårlig på å lese og skrive. Han har aldri gått på skole før han kom til Norge. Videoene kan han se og forstå, men lesing av dokumenter, samt å skrive meldinger til Christoffer blir vanskelig. Enkelte dokumenter er skrevet på hans språk, men det hjelper lite for Mehmet. For tolken blir det imidlertid nyttig når han skal oversette. Til slutt i møtet avtaler Christoffer og Mehmet at de skal møtes igjen om tre måneder. Videre vil de fortsette å møtes med samme intervall for at Christoffer skal kunne følge opp at Mehmet får den hjelpen han trenger. Christoffer sier at Mehmet alltid kan ta kontakt gjennom Min side, eller på telefon, hvis det er noe han lurer på.

Beskyttet tilsyn

Line er en erfaren kontaktperson i barnevernstjenesten i Kristiansand kommune. Hennes oppgaver innebærer blant annet å vurdere innkomne saker. Hun behandler mange bekymringsmeldinger til daglig, men i dag har hun fått en henvendelse fra en mor, Ingun, som viser til et pålegg om å iverksette beskyttet tilsyn ved samvær mellom henne og datteren Eira. Hun har med seg Tingrettens domsslutning det kommer fram at Eira sin pappa, Eirik, har fått den daglige omsorgen for Eira. Tingretten har konkludert med at Ingun ikke har tilstrekkelig omsorgskompetanse til å ivareta del av omsorgen. Faktisk beskriver tingretten at de anser at Eiras utvikling kan komme til å ta skade av uregulert kontakt med sin mor. Line ser ikke noen grunn til å opprette barnevernsundersøkelse på grunnlag av pålegget fra Tingretten. Slutningen beskriver et godt samspill mellom Eirik og Eira. Eirik beskrives i tillegg å være

godt i stand til å ivareta barnets behov. Line henlegger meldingen og oppretter saken på Ingun. Deretter tar hun kontakt med Eiras far for å planlegge samværet.

Line sjekker med omsorgsavdelingen på kontoret om de har en tilsynsperson som kan benyttes og får tilbakemelding om at de har benyttet Kirkens bymisjon tidligere med godt resultat. De sender gode rapporter fra dem og er godt fornøyd med hvordan både barn og foreldre har blitt ivaretatt både før, under og etter samværet. Tiltaket har i tillegg gode rutiner og ivaretagelse av sikkerhet og de har mange ganger grepet inn i situasjoner når forutsetningene for samvær har blitt brutt. I tillegg har de lokaler som er svært godt egnet til formålet, der det er enkelt å trygge barn dersom noe uforutsett skulle skje. Hvis samværsforeldre skulle opptre på et vis som gjøre barn utrygg, vil tilsynsperson kunne skjerme barnet i et annet rom og avslutte samværet.

Etter å ha vurdert saken, gjør Line avtale med Kirkens Bymisjon, Ingun og Eirik om at Tingrettens kjennelse om samvær med beskyttet tilsyn med 2 timer, 6 ganger i året skal starte om to uker. I avtalen fremgår det at barneverntjenesten skal ha rapporter fra samværene og at barnevernet skal kontakte Eirik dersom det oppstår uønskede hendelser. Dersom det skjer, kan Eirik fremme ny sak for Tingretten hvor han eventuelt kan kreve at det ikke lengre skal være samvær mellom Eira og Ingun.

I møtet der avtalen blir laget forteller Eirik hva som ligger til grunn for Tingrettens slutning. Han og Ingun hadde kjent hverandre i relativt kort tid før hun ble gravid med Eira. Ingen av dem hadde barn fra før og de gledet seg til de skulle bli foreldre. En stund etter fødselen merket Eirik at Ingun ikke alltid var så oppmerksom på barnet som hun burde være. Under mors permisjon kunne han oppleve at Ingun ikke responderte når Eira gråt. Han ble mer og mer urolig for å dra på jobb og etter hvert kunne han ofte finne Ingun sovende i senga, mens Eira gråt intenst i et annet rom. Sulten og med full bleie. Etter hvert hadde han begynt å dra hjem fra jobb flere ganger om dagen, for å forsikre seg om at ting gikk bra. En dag han kom hjem fant han igjen Eira gråtende. Denne gangen var imidlertid Ingun i samme rom og når Eirik forsøkte å snakke med henne, responderte hun ikke sammenhengende og Eirik kunne ikke forstå hva hun snakket om. Han ringte legevakta og Ingun ble innlagt samme dag. Siden har Ingun vært innlagt i psykiatrien, ute av stand til å ta vare på verken seg selv eller datteren. Far bestemte seg for å avslutte forholdet til Ingun og han stilte krav om å få ha omsorgen for datteren alene i det som ble en barnefordelings sak i Tingretten. Ingun bekrefter det Eirik sier, og at hun er fornøyd med å møte sin datter på denne måten. Hun ønsker ikke å påføre Eira unødig belastning og forstår at hun har en sykdom som gjør at hun trenger mye hjelp.

Tre uker etter at beslutningen ble fattet, mottar Line digital rapport fra Kirkens Bymisjon. Første samvær har blitt gjennomført uten problemer. Ingun har møtt som hun skulle. Eira viste reservasjon ovenfor moren, men hadde etter hvert nærmet seg henne forsiktig.

Forebyggende arbeid i kommunalt barnevern

Monica er miljøterapeut og ungdomsarbeider i uteseksjonen, Stavanger. Uteseksjonen jobber med forebyggende arbeid rettet mot ungdom i kommunen. Monica kan noen ganger jobbe aktivt som del av barneverntiltak rettet mot enkeltungdommer. I dag har hun imidlertid samtale-/aktivitetsgrupper for

ungdom sammen med helsesøster på Tastarustå ungdomsskole. Ungdommene som deltar i denne gruppen har ikke barnevernssak, men har utfordringer som man ønsker å hjelpe dem med før vanskene potensielt utvikler seg til å bli så alvorlige at det må sendes bekymringsmelding til barnevernet.

Monica loggfører og dokumenterer arbeidet hun gjør i gruppa i IT-løsningen. Hun har imidlertid ikke adgang til å se aktive barnevernssaker, med mindre hun har blitt gitt tilgang i en sak hun skal utføre tiltak i.

Monica jobber også med ungdommer som har svært høyt skolefravær og som står i fare for å falle helt ut av skolen. En av disse, Markus, deltar i samtalegruppa i dag. Monica er glad for å se ham, hun var usikker på om han ville komme. Monica har fulgt ham tett over en ganske lang periode. Markus har alvorlig høyt fravær og Monica vurderer at det er på grensen til at hun må sende bekymringsmelding til barnevernet. Han har i det siste imidlertid vist noen tegn til å møte oftere. Sammen med skolen har Monica foreslått endringer i opplæringen slik at undervisningen Markus får er tilpasset og spesielt interessant for ham. De har lært ham å kjenne og har funnet ut at han har lettere for å møte hvis han kan møte i en gruppe, eller alene med en lærer. Store grupper og friminutter er vanskelig. Etter hvert har Monica fått mistanke om at det kan være en mulig diagnose i autismespekteret som ligger bak Markus sin skolevegring. Skolen har derfor meldt saken til PP-tjenesten som vil utrede nærmere og eventuelt kople på Barne- og ungdomspsykiatrien.

Sammen med Markus, har Monica laget et skjema i IT-løsningen. Der vises statistikk over oppmøte på skolen. I stedet for å fokusere på manglende oppmøte, fokuserer hun på statistikken som viser økning i oppmøte. Markus viser seg å være opptatt av denne statistikken og han blir motivert av den. Markus sine foreldre er veldig fornøyd med at ting går bedre. Monica har i utgangspunktet ingen bekymring for foreldrenes omsorgskompetanse og tror de vil klare å snu dette med litt hjelp.

Informasjonen Monica lagrer om Markus og hans familie i IT-løsningen kan være med på å danne en bekymringsmelding til barnevernet, dersom det blir nødvendig. Hvis ikke, kan den slettes, noe foreldene har fortalt at de ønsker.

Barnevernsledelse



Reidun er barnevernsleder for bydel Sagene i Oslo. Det har hun vært siden 2009. Hun trives i jobben og synes det er spennende å være tett på "hverdagsheltene" som jobber med å bidra til at samfunnets mest sårbare barn får bedre muligheter i livet. I dag er det fredag og Reidun gleder seg til helgens skitur på hytta, sammen med sin kone Grete.

Når hun har åpnet sin Mac ser hun en mail med beskjed om at teamleder Camilla er sykemeldt en måned. Når hun logger seg på IT-løsningen for barnevern, setter hun opp et forslag til omfordeling av Camillas saker, slik at de kan følges opp av andre til hun er tilbake på jobb.

Når hun er ferdig med omfordelingen av Camillas saker, ser hun at hun har 2 varsler i IT-løsningen. I det første varsllet står det at det er det er 4 nye saker klare til fordeling. Reidun undersøker hvor mange saker de ansatte har. Hun prøver å finne ansatte som har kapasitet til å starte nye barnevernundersøkelser og som samtidig har kompetanse som passer med problemstillingene som bekymringsmeldingene omhandler. Hun sjekker aktuelle ansattes kalender, for å se litt nærmere på hvor mye de har planlagt de neste tre månedene. Reidun vet at antall saker en ansatt har ikke trenger å bety alt med tanke på hvilken kapasitet de har. Ofte kan enkeltsaker kreve svært mye arbeid, mens andre krever relativt lite. En av de nye sakene er en alvorlig melding, hvor det fremkommer at det er mistanke om at en liten gutt utsettes for vold. Hun ønsker at Camilla skal jobbe med denne, men setter den på Morten, i hvert fall fram til Camilla er tilbake på jobb. Videre sender Reidun forslag til fordeling av saker til Mari, som er Camillas stedfortreder. Hun vil kunne fordele sakene annerledes hvis det er nødvendig, hun vil også gi riktige tilganger til sakene.

I saken hvor det er mistanke om vold, må det gjøres en hastevurdering. Reidun avtaler at Mari innkaller alle som er tilgjengelig i teamet til klokken 10.00. De vil da gjennomgå saken i tråd med barnevernfaglig kvalitetssystem og gjennomføre samtaler med gutten, foreldre og guttens barnehage. I løpet av dagen vil de kunne ta stilling til om barnet trenger å beskyttes gjennom hastetiltak, eller om han er trygg frem til saken kan undersøkes bredere og i mer detalj.

Det andre varselet Reidun får, sier at det er 6 undersøkelser som bare har 2 uker igjen av den lovpålagte fristen for gjennomføring av barnevernundersøkelser. IT-løsningen varsler om alle potensielle fristbrudd i god tid, slik at det kan gjøres grep for å overholde frister. Det viser seg at alle 6 varslene gjelder samme familie. Reidun snakker med Truls, som er kontaktperson i den aktuelle saken. Han forteller at det har tatt tid å gjennomføre tilstrekkelig med samtaler med alle i familien, men at saken er ferdig utredet. Tiltak er foreslått og godtatt av familien, tiltak er bestilt og beskrevet i tiltaksplan. Det eneste som mangler nå er å skrive vedtakene om hjelpetiltak.

Når Reidun er ferdig med å gjennomgå innkommet mail og varsler i IT-løsningen, tar hun en arbeidslunsj med Tove, som er kontorleder. Tove gjennomgår økonomirapporten for januar. Etterpå bruker Reidun sin rapport, sammen med annen nøkkelinformasjon hun får i IT-løsningen, til å sette opp månedsrapport og prognoser. Dette vil vise bydelsledelsen hvordan tilstanden er i barnevernet og hvordan det ligger an i forhold til budsjett. Etter dette henter Reidun opp alle vedtak og dokumenter som trenger hennes godkjenning. Reidun foreslår endringer til en av kontaktpersonenes forslag til vedtak. De øvrige vedtak og dokument godkjenner Reidun digitalt.

På slutten av dagen drar Reidun på møte med bydelsdirektør og økonomisjef med sammensatte rapporter og prognoser. Mens møtet pågår, får Reidun et varsel på mobiltelefonen. Gruppen som jobbet med å hastevurdere bekymringsmeldingen vedrørende mulig vold mot en gutt, har konkludert med at gutten trenger beskyttelse. Reidun tar opp saken på sin Mac, og setter seg inn i nøkkelinformasjonen som er satt opp i IT-løsningens beslutningsstøttefunksjon. Hun kan se hvilken informasjon som er vektlagt av teamleder, hvilke beslutningsalternativer som er vurdert og hvilket som er vurdert å være det beste for barnet. Det er en tante som kan ivareta gutten inntil videre undersøkelse er gjennomført og det kan gjøres vurdering av hva som vil være til beste for gutten

på lengre sikt. Politiet vil også bli involvert, ettersom det er snakk om potensielt straffbare forhold. Forslag til vedtak er satt opp av teamleder. Reidun godkjenner vedtaket. Prognosen som legges frem for bydelsdirektør og økonomisjef oppdateres automatisk i samme øyeblikk som vedtaket er godkjent. Reidun avslutter møtet og kan endelig ta helg.

En mors møte med barnevernet



Marthe var bare 16 år da hun ble gravid. Da hun fylte 17 ble hun mor til Elisa. Da Elisa var litt over 1 år, sendte barnehagen en bekymringsmelding til barneverntjenesten. Mor fikk greie på dette, gjennom å ha mottatt en telefon fra barnevernet. Hun fikk lese bekymringsmeldingen, samt informasjon om prosessen videre, gjennom Min side. Barnevernet hadde besluttet at det skulle opprettes barnevernundersøkelse for å se om Marthe kunne gi Elisa tilstrekkelig omsorg. Marthe ble sjokkert og redd. I barnehagen hadde personalet snakket om at de var litt bekymret for Elisa, men Marthe hadde vært tydelig på at hun ikke ville ha noe med barnevernet å gjøre. Marthe husker at hun snakket med noen i barnevernet da hun selv var barn. Foreldrene hadde ofte truet henne med at barnevernet kommer og tar henne dersom hun ikke oppfører seg. Hun var aldri i kontakt med barnevernet mer enn den ene gangen, men frykten glemmer hun aldri. Nå skulle hun møte barnevernet som mor for sitt eget barn og hun gruete seg voldsomt.

I første møte med barnevernet forteller kontaktpersonen Camilla om hva som skal skje i undersøkelsen og at det vil komme informasjon i Min side fortløpende. Camilla forteller også om partsrettigheter og spør om Elisa har kontakt med sin far. Marthe sier hun er alene om omsorgen og foreldreansvaret og at Elisa aldri har møtt sin far. Marthe vet at Elisas far er voldelig og hun har aldri fortalt ham at han har blitt far. I bekymringsmeldingen var det lagt fram mistanke om rus og Camilla foreslår at Marthe skal ta rusprøver for å kunne motbevise dette. Marthe tenker seg om, hun vet at hvis de tester i dag, vil prøven neppe bli ren. Hun går med på prøvetaking fra og med neste uke og lover seg selv å holde seg ren framover. Hun har brukt rusmidler tidligere, men sluttet da hun ble gravid. Etter fødselen har det likevel vært noen ganger hun har brukt rusmidler. Kanskje flere ganger enn hun liker å tenke på. Camilla forteller at prøvesvarene vil komme digitalt til barnevernet fra sykehuset. Prøvesvarene vil igjen deles med Marthe.

Camilla forteller at undersøkelsen skal gjøres på under 3 måneder, men at det normalt går mye raskere, i praksis kanskje bare 4 uker. I den perioden vil barnevernet snakke mer med Marthe, med Elisa og de vil innhente informasjon fra barnehage, helsestasjon, politiet og fastlegen. Marthe er bekymret for hva legen vil si. Hun har jo fortalt ham om rusproblemene i den tro at han har taushetsplikt, kan han virkelig fortelle om det til barnevernet likevel?

Allerede neste uke blir Marthe oppringt og bedt om å møte på barnevernets kontor med en gang. Marthe vet at dette ikke blir bra. Hun har allerede sett prøvesvaret fra sykehuset. Positiv på amfetamin. Elisa blir plassert i beredskapshjem allerede samme dag. Marthe ønsker at Elisa skal plasseres hos sin

mormor, men Camilla forteller at de har sett på barnevernssaken som i sin tid var knyttet til Marthes omsorg og kommet til at mormoren er uaktuell som plasseringssted. Camilla har heller ikke klart å finne andre aktuelle plasseringssteder, etter å ha gjennomgått Marthes familie og nettverk. Mor får se akuttvedtaket som er skrevet av Camilla, signert barnevernleder Reidun. Det er vanskelig å lese. Det står at Elisas utvikling står i akutt fare fordi mor ikke klarer å yte tilstrekkelig omsorg for henne. Marthe anbefales å skaffe seg en advokat. Hun kan anke akuttvedtaket til Fylkesnemnda. Camilla forteller at det er besluttet å fremme forslag om omsorgsovertakelse og at det er der de vil bestemme om Marthe mister omsorgen for Elisa på lengre sikt. Marthes verden raser sammen. Camilla avtaler at hun vil kontakte Marthes fastlege og at hun vil ta kontakt med Marthe senere i dag for å følge henne opp i den vanskelige situasjonen.

Etter en vanskelig prosess i Fylkesnemnda besluttes det at Marthe mister omsorgen for Elisa. Elisa skal vokse opp i fosterhjem og Marthe får kun treffe datteren 2 timer annenhver måned, da med tilsyn for å påse at hun ikke er ruset. Marthe vil følges opp av barnevernet videre. Marthes advokat anbefaler Marthe å samarbeide med dem videre. Dersom hun klarer å slutte med rusmidler og gjør ting riktig framover, vil det alltid kunne være en mulighet for at hun kan kreve at omsorgen tilbakeføres til henne. Barnevernet kan også komme frem til at det beste for Elisa er tilbakeføring til mor. Marthe bestemmer seg for å gjøre alt hun kan for at samværene med Elisa blir bra. Hun har kanskje mistet omsorgen for Elisa, men hun vil aldri slutte å være mor.

I tiden framover vil det være Marit som er kontaktperson i saken. Hun vil følge med på at Elisas utvikling går rett vei og hun vil veilede fosterhjemmet. Marit vil ha jevnlig samtaler med Marthe fremover, både for å fortelle litt om hvordan det går med Elisa og for å se hvordan det går med Marthe. Marthe får all informasjon i Min side, inkludert møteinnkallinger og oversikt over tid og sted for samvær. Hun kan også sende meldinger direkte til Marit om hun ønsker det.

Gjennomgang og klargjøring ved krav om innsyn i journal

Mandag 20. mars 2023 får Ragnhild en henvendelse på telefon fra Oliver. Ragnhild jobber på mottaket i barneverntjenesten i Bærum kommune. Oliver forteller at han har hatt sak hos barnevernet i Bærum og at han bodde i fosterhjem frem til han ble 18 år, i 2008. Oliver forteller at han i forbindelse med å skulle bli far, har tenkt mer og mer på hva som egentlig skjedde i barndommen. Han har ikke hatt kontakt med sine biologiske foreldre siden han var 18 og han hadde kun sjeldne samvær med dem fra han kom under barnevernets omsorg da han var 5 år. Han har i dag fortsatt nær kontakt med sine fosterforeldre, som han anser som sine foreldre. Han ber nå om å få innsyn i barnevernssaken sin for å kunne forstå mer om hva som skjedde og hvorfor.

Ragnhild har jobbet i Bærum barneverntjeneste siden 2006, men kan ikke huske saken til Oliver. Hun søker i IT-løsningen og finner alle dokumenter knyttet til Olivers sak der. De eldste dokumentene er skrevet med skrivemaskin. Ragnhild finner også en del håndskrevne dokumenter. Hun finner intet kort sammendrag av "Dette er saken" i IT-løsningen, slik det pleier å stå i nyere saker. Hun må derfor lese dokumentene for å finne ut noe mer. Hun forteller dette til Oliver. Oliver sier han ikke synes det er nødvendig for Ragnhild å sette seg inn i saken, han har rett på innsyn og ber om at Ragnhild deler dokumentene i Olivers Min side. Ragnhild forklarer at saken kan inneholde opplysninger om foreldrene, som han ikke har rett til innsyn i. Siden saken er så

gammel, kan hun ikke sensurere informasjon han ikke skal ha tilgang til automatisk, slik man kan med nye saker. Hun må gjennomgå innholdet manuelt ved å lese på skjermen og sensurere dem der. Siden en del av dokumentene er håndskrevne, er det i tillegg vanskelig å søke opp tekst som kunne satt henne på sporet av innhold Oliver ikke får lese. Ragnhild sier hun trenger noen timer før hun kan dele dokumentene han har rett på innsyn i på Min side.

Ragnhild leser dokumentene på skjermen sin. Det er mange dokumenter og det tar tid. Gjennom IT-løsningen markerer hun områder i teksten som omhandler ting Oliver ikke skal ha tilgang til, som for eksempel en komplett sykdomshistorikk fra mors lege. Når hun er ferdig å sensurere, deler hun alt Oliver har tilgang til slik at han kan lese dem i Min side. Hun sender samtidig en melding til ham om at han gjerne må ta kontakt hvis han trenger å spørre om noe av det han leser og ønsker ham lykke til videre.

Hjemmebesøk med barnevernfaglig observasjon



Camilla forbereder seg til hjemmebesøk hos familien til Feysal, sammen med sin kollega Morten. Det har kommet bekymringsmelding hvor det fremkommer bekymring for om Feysal blir utsatt for vold. Camilla har allerede gjennomført samtaler både med Feysal og foreldrene. I tillegg har hun innhentet informasjon fra skole, politi, helsestasjon og fastlege. Ingenting tyder på at det er snakk om alvorlig vold, men at foreldrene til en viss grad har vært fysiske i forbindelse med grensesettingssituasjoner. Det dreier seg tydeligvis om klaps på kinnene. Det er ingenting som tyder på at det er en type vold som Feysal kan ta fysisk skade av, men Camilla vet at denne formen for «oppdragervold» likevel er noe som kan påvirke Feysal negativt. Det er i tillegg ulovlig. Når foreldrene ble kjent med dette, fortalte de at de ville endre praksis umiddelbart. De ønsker imidlertid hjelp til å finne andre metoder for å sette grenser og Camilla tenker det kan være aktuelt å tilby hjelpetiltak med tanke på dette.

Før Camilla avslutter undersøkelsen, vil hun altså se familien sammen i hjemmet. Camilla har vært på mange slike observasjoner. I begynnelsen var det vanskelig, både faglig og fordi situasjonen opplevdes merkelig og kunstig. Etter hvert har hun fått mer erfaring og hun får hjelp fra IT-løsningen i forhold til både planlegging og gjennomføring av observasjonen. I planleggingen snakker hun med Morten. Hva er det de vil fokusere på? De blir enige om at de vil se familien i situasjoner som kan innebære en viss grad av grensesetting. De velger å avtale med foreldrene at de skal besøke hjemmet mens Feysal skal gjøre lekser. Men hva skal de se etter helt konkret? De ser gjennom forslag i IT-løsningen. De velger ut noen spørsmål:

- Hvordan er blikkontakten mellom barn og foreldre?
- Hvordan klarer foreldrene å «tone seg inn» på barnet?
- Viser foreldrene varme ovenfor barnet?

- Tar foreldrene utgangspunkt i barnet?
- Er barnet klamrende, avvisende, likegyldig eller trygg på sine foreldre?
- Virker familien å ha godt innarbeidede rutiner omkring leksesituasjonen?
- Setter foreldrene rimelige grenser og framstår de som konsekvente?

Hvert av spørsmålene har underpunkter som de kan studere nærmere. De valgte spørsmålene legges inn, slik at de kan hentes opp på et nettbrett Camilla vil ta med seg.

Når dagen for observasjonen har kommet, møtes de av overstrømmende og hyggelige foreldre. De har akkurat spist middag. Leiligheten er gullende ren. Camilla fortalte på forhånd at de ikke er opptatt av renhold, men forstår godt at familien vil vise seg fra sin beste side. Under gjennomføringen av observasjonen er begge foreldrene involvert i Feysals leksearbeid. Som avtalt på forhånd, noterer Camilla i nettbrettet på et slikt vis at spørsmålene de valgte i planleggingen blir besvart etter hvert. Morten konsentrerer seg kun om å observere. Han vil kunne komme med innspill til det Camilla noterer etterpå. Etter observasjonen takker Camilla og Morten for seg. Camilla sier til foreldrene at dette gikk bra og at de ikke har noe å bekymre seg for. I bilen tilbake til kontoret, leser Morten over det Camilla har notert mens Camilla kjører. De diskuterer hva de har sett og Morten redigerer litt. Når de er ferdig, kan foreldrene lese referatet i Min side, dersom de ønsker det. Camilla og Morten er enige i at det er godt mulig at Feysal ikke får hjelp til leksene av to engasjerte foreldre på en gang, hver eneste dag. Foreldrene viser likevel tydelig at de har gode ferdigheter med tanke på samspill med Feysal og det er bra.

En arbeidsdag i barnevernsvakta



Svein er på jobb i barnevernsvakta i Trondheim. Det er søndag ettermiddag og det snør tett utenfor kontoret. Det har vært en relativt rolig helg og Svein krysser fingrene for at det fortsetter slik frem til vaktskiftet om 4 timer. Han er på jobb med to kolleger og vet at det raskt kan bli hektisk, særlig ettersom vakta dekker et stort geografisk område fra Nordmøre i sør, og til langt nord og øst i Trøndelag. Så ringer telefonen. En kvinne fra Meråker ringer og forteller at hun har hørt jevnlige runder med intens barnegråt i nabohuset. Slik har det vært siden tidlig morgen og hun er nå veldig bekymret. Hun hadde til slutt søkt på internett for å finne råd, og hun hadde da funnet nummeret til Alarmtelefonen for barn og unge. Der satte de henne over til barnevernsvakta i Trondheim. Kvinnen sier hun ikke kjenner naboen og at de ikke har bodd der lenge. Hun har hørt rykter om at de har flyttet til bygda fra Trondheim. Hun sier hun tidligere har reagert på hvordan foreldrene har sett slitne ut, og at barnet, en jente på rundt 6 år, ofte har vært tynkledd. Kvinnen sier hun ikke tør å ringe på hos naboen. Svein søker i barnevernets IT-løsning og finner en avsluttet sak om noen som nylig flyttet fra Trondheim til Meråker. En jente på 5 år som heter Eira. Han tar nødtilgang slik at han kan lese saksdokumentene. Det har vært aktiv barnevernssak i Trondheim frem til Eira og foreldrene flyttet til

Meråker i april samme år. Det var mistanke om rusproblemer hos foreldrene, men foreldrene hadde avslått alle tilbud om oppfølging og tiltak fra barnevernet. Saken ble avsluttet som følge av dette og familien flyttet samtidig til Meråker. Svein skjønner at dette kan være alvorlig. Han noterer adressen fra kvinnen som ringte og snakker med sine kolleger, Bodil og Hanne. De blir raskt enig om at Svein og Hanne skal ta turen til Meråker, mens Bodil kontakter lensmannen i Meråker.

Turen til Meråker er lang, over en times kjøring på sommerføre, men nå er det tett snøvær, dårlig føre og dårlig sikt. Hanne kjører så raskt som det lar seg gjøre, mens Svein leser sakspapirene som finnes om Eira på nettbrettet. Han leser at mors fastlege har uttalt at han mistenker at mor har blitt utsatt for vold fra Eiras far. Både mor og far har benektet dette i samtale med barnevernet. Han finner telefonnummer til begge foreldrene. Svein forsøker å ringe, men får ikke kontakt med noen av dem. Bodil ringer mens de er halvveis til Meråker. Lensmannen er opptatt med et oppdrag på Fosen, over to timer unna, og har ikke anledning til å komme på kort varsel. Hun ber barnevernvakta ringe politiet, dersom det viser seg å være nødvendig.

Framme i Meråker finner de frem til riktig adresse, ved hjelp av kartfunksjonen på nettbrettet. Det er ganske mørkt i huset og de fleste vinduer er dekt av gardiner. De ringer på, men ingen svarer. Plutselig ser de en jente som står i vinduet ved døren. Hun er tynkledd, ser ustelt ut og har store røde ringer under øynene. Svein spør gjennom vinduet om hun kan hente mamma eller pappa, men hun rister på hodet. Svein ber henne låse opp døra, noe hun prøver på, uten å lykkes. Hun sier hun heter Eira. Svein snakker med henne og prøver å oppmuntre henne mens Hanne ringer politiet. Etter en halv time kommer politiet og de bryter opp døra. Svein og Hanne stålsetter seg før de går inn. Det er mørkt, fullt av søppel og det lukter vondt. Mens Svein setter seg ned og snakker med Eira, går Hanne inn sammen med politiet. De finner mor sovende på sofaen. De vekker henne, hun sier hun er syk, men er åpenbart sterkt ruset. Det ligger brukerutstyr på bordet ved siden av henne. Far er ikke hjemme, mor sier han er i Sverige. Etter en kort telefonsamtale med Bodil, besluttes det at Eira må hasteplasseres. Bodil sier hun vil skrive vedtaket med en gang og at hun vil kontakte et beredskapshjem i Stjørdal som hun vet er ledig. Hanne informerer mor om at de vil ta hånd om Eira, men tviler på at mor får med seg mye av det. Politiet tar hånd om mor og vil fremstille henne for legevakten i Trondheim.

På veien til Stjørdal åpner Svein nettbrettet og ser over vedtaket som Bodil har skrevet. Han legger til noen opplysninger i dokumentet, før Bodil kan dele det med vakthavende politijurist. Politijuristen godkjenner og signerer vedtaket elektronisk. Vedtaket deles så i foreldrenes Min side, men foreldrene må følges opp neste dag av det lokale barnevernet i Meråker. Fremme hos beredskapshjemmet i Stjørdal blir de møtt av to vennlige kvinner som tar imot Eira med åpne armer. De gir henne mat og varm kakao. Når barnevernvakta forlater beredskapshjemmet, sovner Eira under en varm dyne med motiv fra Disney-filmen Vaiana.

På vei tilbake til Trondheim har det blitt natt. Svein fullfører rapporten, som deles med barnevernet i Meråker. Vel fremme på kontoret venter varm drikke og debrifing sammen med neste vakt.